

ПРЕС КЛИПИНГ

12. фебруар 2018.

НАСЛОВИ

- КАКО СУ ПОРЕСКИ ДУЖНИЦИ ОЈАДИЛИ СРБИЈУ Лоши директори и даље управљају (стр.3)
- МЕДИЦИНСКИ РАДНИЦИ У РС: Штрајком до већих зарада (стр.4)
- Живе код родитеља и маштају о будућности у иностранству (стр.5)
- Синдикати бивше СФРЈ траже заштиту од работа (стр.5)
- Акциони планови запошљавања крећу од локала (стр.6)
- Неке средине већ издвојиле новац (стр.7)
- Никад више продавница и тржних центара, али не и радника у њима (стр.8)
- Турци и Италијани нам дижу текстилну индустрију (стр.9)
- Неће на боловање да не би изгубили посао (стр.11)
- Зрењанин: Синдикат позвао раднике више фирми да заједнички поднесу тужбу (стр.12)

КАКО СУ ПОРЕСКИ ДУЖНИЦИ ОЈАДИЛИ СРБИЈУ Лоши директори и даље управљају

Код нас никада није у правом облику заживео регистар менаџера који су предузећа намерно гурнули у стечај

ПРОБЛЕМИ Хиљаде фирми су у стечају годинама, а хиљаде имају блокиран рачун **СПИСАК** највећих пореских дужника открива способност домаћих привредника да приватизују фирму, на њено име дигну кредите, не плаћају обавезе, све што вреди пребаце на своја “позадинска” предузећа, а љуштуру - пусте низ воду. Овакви злонамерни послодавци требало је да се нађу на једној другој листи - регистру дисквалификованих директора. Са ње не би смели у нову фотелју. Међутим, годинама најављиван регистар никада није заживео у очекиваној форми. На њему се данас налазе, уместо лоших директора, само мере изречене против одређених предузећа.

Годинама се очекивало формирање евиденције руководиоца који су кумовали пропасти своје компаније, па и са њима повезаних особа, а све са циљем да такав менаџер не оснује нову фирму. У Србији је и даље могуће свесно извући капитал, задужити се преко сваке мере, у стечај отерати сам “костур” од кога се нико од поверилаца не може наплатити, а, ипак, остати угледни бизнисмен. И мирне савести отпочети нову пословну причу.

Није сасвим јасно шта је све омело надлежне од идеје да попишу дисквалификоване менаџере. Извесно је да постојећи регистар открива кога контролише Пореска управа, да ли је забрањено располагање новчаним средствима уколико је неке суд изрекао меру забране пословања. У пракси, међутим, судови једва да годишње изрекну и 20 таквих мера. С друге стране, хиљаде је фирми у стечају годинама, а хиљаде је блокираних рачуна, на којим је “катанац” и дуже од три године.

- Сматрам да је потребно лицима, власницима или директорима, чије су фирме њиховом кривицом завршиле у стечају, забранити да оснују нову фирму или да буду директори било где - каже Иван Симич, бивши директор пореских управа Србије и Словеније. - Намерно сам употребио израз њиховом кривицом, јер имамо случајеве када фирме заврше у стечају због других разлога. Може да се ради и о неплаћаним фактурама, о незаконитој одлуци Пореске управе, незаконитој пресуди суда или случај када можда држава не испуни своје обавезе по одређеним пресудама. Ту део кривице имају и медији, који не знају или не желе да такве примере представе у правом светлу, па су неки људи стигматизовани. То није само српски проблем, већ многих држава, које на тај начин показују своју моћ.

Искуство показује, како истиче Иван Симич, да би оснивање регистра појединим несавесним бизнисменима и одговарало. Скривали би се иза непознатих руководиоца.

- Забрана оснивања нових фирми онима који су одговорни за стечај фирми, за њих значи и одређени бонус, јер онда они оснивају нове фирме уз помоћ других особа који наступају као фиктивни власници и фиктивни директори - објашњава Симич. - Све послове, у суштини, у позадини воде ти који су већ гурнули неке фирме у стечај. Такве случајеве могу да коментаришу они којима су те ствари познате, а не људи који нису никад имали своју фирму, нити су пословали са другима, нити су дуговали другима због тога што су њима дуговали други или можда чак и држава.

Економиста Љубомир Маџар верује да би рецепт који многе земље одавно примењују, требало да усвоји и Србија.

- Та идеја је изванредна - каже Маџар. - Постоји у многим државама. Води се историја пословних договорштина. То је важан извор информација за све који запошљавају менаџера. Најпре се провери њихова биографија. Код нас се одомаћила масовна пљачка других фирми. Оснује се предузеће, потом ували у дуг. Уколико има више фирми, изабере једну на коју пребацује сав капитал. То би требало и законом третирати као озбиљан преступ. **НА СПИСКУ ЧАК 100.000 "УПРАВЉАЧА"?**

У МАКЕДОНИЈИ, која је регистар лоших директора увела пре седам година, првог месеца је у евиденцију било уписано чак 30.000 менаџера. Слично би, вероватно, било и у Србији. Само критеријум "дуже од 120 дана у блокади" у регистар би увео најмање толико фирми. С краја 2011. године, када је најављивано оснивање овог регистра, очекивало се да се у овом регистру дисквалификованих менаџера нађе чак 100.000 оснивача и чланова управе који су фирме увели у блокаду или стечај. Планирано је да њима привремено буде ограничено право да оснивају нове фирме или да њима управљају.

Нажалост, у оваквом облику регистар никада није заживео, пошто нацрт закона није "преживео" јавну расправу. У званичном Регистру привремених ограничења права лица, који постоји од 2016. године, углавном се налазе фирме над којима инспектори спроводе пореску контролу, док је мањи број фирми уписан по основу судских решења и пресуда.

МЕДИЦИНСКИ РАДНИЦИ У РС: Штрајком до већих зарада

Пише: Н. Ш. РАДИЋ

Синдикат доктора, медицинских сестара и техничара РС не одустеје од своје намере. У децембру прошле године тражили повећање плата за 25 одсто

НЕЋЕМО одустати од свог циља, и није тачно да нам закон не омогућава да ступимо у штрајк и да нисмо репрезентативни како министарство покушава да пласира у јавност. Имамо решење које нам омогућава процедуру, и одолећемо притисцима док год се стање не промени. Бићемо на својим радним местима, али под одређеним околностима - изјавио је, за "Новости", председник Уније синдиката радника у здравству Миодраг Фемић.

- Доктори медицине и сви здравствени радници у РС немају услова, кадрове ни материјала за рад, а здравствени систем у овом ентитету опстаје искључиво на њиховој пожртвованости. Здравствени радници више нису у стању да пруже комплетну здравствену услугу по закону, јер немамо средстава, а нема ни радника јер све што ваља, одлази. Систем опстаје на, да тако кажем, мазохизму радника који потурају леђа и где треба и где не треба - подсетио је Фемић.

Председник Синдиката здравства и социјалне заштите РС Миленко Гранулић рекао је да штрајк струковних синдиката нема смисла пошто нема законску основу.

- Мислим да им неће проћи идеја о штрајку јер нису репрезентативни, а да би били морају имати најмање 10 одсто чланова по грани. Ми нисмо део те приче, то се тиче само доктора - рекао је за Гранулић. ИЗМЕНЕ ЗАКОНА ПОЧЕТКОМ 2017. ступиле су на снагу измене и допуне наведеног закона којима су плате у здравству поново умањене смањењем накнаде за минули рад, а чиме су рачунајући од 2009. зараде доктора медицине укупно умањене за око 52 одсто.

Осим припрема за организовање генералног штрајка, представници струковних синдиката у здравству најавили су и кривичне пријаве против одговорних особа јавних здравствених установа због, како наводе, утаје пореза, повреде основних права радника и права на синдикално организирање и деловање.

Најавили су и захтев за оцену уставности одређених одредаба Закона о платама запослених у области здравства и Правилника о основама стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања.

Струковни синдикати доктора медицине и медицинских сестара и техничара у РС су још у децембру прошле године тражили од Владе РС повећање плата за 25 одсто.

ПОЛИТИКА ONLINE

Живе код родитеља и маштају о будућности у иностранству

Аутор: Катарина Ђорђевић

Подаци из извештаја о положају и потребама младих показују да они брину због посла и мале плате која их спречава да се осамостале. Али да маштају о белом свету – не кошта ништа

Петина младих у Србији изнајмљује стан, а око пет процената живи у студентским домовима Сваки пети омладинац у Европској унији данас трага за послом, сваки четврти је на ивици сиромаштва, а готово половина младих између 15 и 34 године на југу Европе нити се школује, нити трага за послом, сведоче подаци изведени из најновијег истраживања ММФ о међугенерациским неједнакостима и сиромаштву у ЕУ. У студији се такође упозорава да су млади Европљани кредитно најзадуженија генерација међу становништвом – ако имају срећу да су запослени, углавном раде привремене и ниско плаћене послове и живе с приходом који је 60 одсто испод просечног.

Ово истраживање такође потврђује да су у најтежем положају млади у медитеранским земљама.

Синдикати бивше СФРЈ траже заштиту од робота

Пише: Љ. Малешевић

Развој роботике довео је до нових разматрања социјалног осигурања. О томе ће овог месеца бити више речи у Европском парламанту, који треба да усвоји први документ о правном статусу и одговорности робота.

Одбор за правна питања Европског парламента већ је усвојио нацрт ове резолуције, а сада треба да коначну реч о развоју роботике и шта она доноси, а шта односи радницима.

Једно од питања на које се очекује одговор јесте и нови приступ социјалном осигурању. У обзир се узима страх који постоји у друштву да би у будућности работи све чешће замењивали људе на радним местима, као и бројне прогнозе о томе која су занимања најугроженија. Једна од последица била би, паралелно са смањењем број радника, и опадање средстава у фондовима социјалног осигурања.

Синдикати се противе стварању савремених робова, дигиталних надничара, експлоатацији која не познаје границе између пословног и приватног живота

Синдикати земаља у региону и те како су свесни нове ере која долази и у којој ће радна права бити другачија од оних која сада постоје. Синдикати окупљени у Регионалном синдикалном

савету “Солидарност”, у којем су Савез самосталних синдиката Србије, Савез самосталних синдиката Словеније, Савез самосталних синдиката Хрватске, Савез синдиката Републике Српске, Савез самосталних синдиката Босне и Херцеговине, Унија слободних синдиката Црне Горе, Савез синдиката Македоније и Конфедерација слободних синдиката Македоније, усвојили су Декларацију о атипичним облицима рада, у којој, између осталог, траже да буду питани и да се питају о будућности радника и радних места.

Да се плаћа социјално осигурање

Ако работи заиста могу да замене више радника, онда ће свакако једна од последица бити опадање средстава у фондовима социјалног осигурања. Због тога већ постоји предлог да нова европска регулатива обавезе власника робота-радника да се и за њега плаћа осигурање. Осим тога, од компанија би се захтевало да јавно прикажу колико су новца уштеделе тако што су раднике замениле роботима, као и да региструју све паметне аутономне роботе.

У овом синдикалном документу скреће се пажња да је свет суочен са значајним променама на тржишту рада која доводе до гашења великог броја радних места и додатно смањења радничких права. У времену када развој иде у правцу повећања дигитализације и аутоматизације, неопходно је заштити запослене, омогућити им хумане услове рада и поштовање њихових радних и социјалних права. Синдикати земаља у региону сматрају да роботизација и дигитализација морају да обезбеде одговарајући ниво запослености, правилну расподелу, хумане услове рада, поштовање права запослених. Они се противе стварању савремених робова, дигиталних надничара, експлоатацији која не познаје границе између пословног и приватног живота.

Декларацијом о атипичним облицима рада синдикати захтевају правно регулисање рада у виртуелној сфери, спречавање избегавања плаћања пореза и доприноса, увођење пореза на аутоматизацију, како би се решио проблем вишка радне снаге, ефикасну контролу поштовања радног законодавства, као и покретање свеопштег дијалога у који ће бити укључени сви сегменти друштва.

Акциони планови запошљавања крећу од локала

НОВИ САД: Пред крај прошле године Влада Србије усвојила је Национални акциони план запошљавања за ову годину.

Национална служба за запошљавање ће у 2018. години спроводити активне мере запошљавања за шта је обезбеђено 3.650.000.000 динара из средстава доприноса за случај незапослености, док је за реализацију мера професионалне рехабилитације и подстицања запошљавања особа за инвалидитетом обезбеђено 550.000.000 динара из буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом.

Буџет за реализацију мера активне политике запошљавања у овој години већи је него лане, а у плану је да се у програме и мере укључи 132.000 незапослених, од тога 7.600 особа са инвалидитетом.

Према речима министра за рад, запошљавање, борачку и социјалну политику Зорана Ђорђевића, очекује се да се средствима директног гранта за НСЗ из пројекта ИПА 2013 у мере активне политике запошљавања ове године укључи још 1.512 незапослених.

Основни стратешки циљ политике запошљавања у Србији је стабилан и одржив раст запослености, а циљ Министарства између осталог је смањење неформалног запошљавања, незапослености, посебно дугорочне, подстицање теже запошљивих категорија да учествују у мерама активне политике запошљавања, креирање нових мера према потребама тржишта рада, као и подршка развоју локалне политике запошљавања, истакао је Ђорђевић.

Неке средине већ издвојиле новац

Пише: Љ. Малешевић

Неке локалне самоуправе у Војводини већ су издвојиле новац за активне мере запошљавања. Тако је Савет за запошљавање Града Сомбора усвојио Локални акциони план за запошљавање у овој години којем је предвиђено издвајање 17,8 милиона динара из буџета града, уз напомену да ће Сомбор конкурисати и за додатна средства код надлежног министарства и покрајинског секретаријата.

Овим акционим планом запошљавања спроводиће се јавни радови у сеоским подручјима у трајању од четири месеца, самозапошљавање незапослених лица доделом субвенција ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, програми субвенционисања незапослених из категорије теже запошљивих и програм стручне праксе ради стручног оспособљавања незапослених за самосталан рад у струци.

Он је посебно нагласио значај локалних самоуправа и њихових локалних савета за запошљавање за сагледавање потреба тржишта рада на локалном нивоу, уз обећање да ће министарство пружити сву неопходну подршку у спровођењу мера активне политике запошљавања.

Морамо да правимо планове и радимо заједно јер је то најбољи начин да се реши проблем незапослености. Влада Србије довела је велики број инвеститора, што је утицало на смањење броја незапослених, али да бисмо имали још боље и квалитетније инвеститоре морамо да обезбедимо квалитетан, високообразовни кадар, да ђаци уче посебне вештине током школовања, а запослени имају могућност да се додатно обучавају и прате трендове, нагласио је Ђорђевић.

Челник Националне службе за запошљавање Зоран Мартиновић истиче да су локалне самоуправе препознале важност смањења незапослености и додаје да се велики број градова и општина укључио у креирање својих планова и издвојио средства из градских, односно општинских буџета за те намене.

Прошле године је 150 градова и општина у Србији позитивно реаговало на децентрализацију политике запошљавања и у буџетима издвојило више од 800 милиона динара, што је значајан допринос средствима која Влада сваке године издваја за те намене. Од њих 150 чак 40 је самостално финансирао програме и мере активне политике запошљавања уз стручну и административну помоћ НСЗ и важно је да се тако добра сарадња настави, објаснио је Мартиновић.

Генерални секретар Сталне конференције градова и општина Ђорђе Станичић истиче да је важно да локалне самоуправе покажу што веће интересовање и да разумеју националну политику запошљавања која подразумева велики значај локалних планова запошљавања јер се на локалу много боље зна које су мере активне политике запошљавања најважније и шта треба прилагодити корисницима на локалном нивоу.

Никад више продавница и тржних центара, али не и радника у њима

Пише: Д. Млађеновић

НОВИ САД: У последње време у Новом Саду, на готово сваком кораку ничу продавнице, отварају се или граде тржни центри, познати трговински ланци отварају нове радње.

Несумњиво је да је на сцени борба за сваког купца и тржишна утакмица у којој могу да издрже најјачи јер за толики број продавница основних животних намирница, али и свих других, слободно се може рећи, нема довољно потрошача.

И док је трговина све више, бар према званичним статистичким подацима, број запослених у овој привредној грани није се значајно повећао у односу на неколико година раније.

Наиме, 2015. године у Новом Саду је у трговини радило 17.136 радника, што је било за око тристотинак радника више него 2008. године, док је сада, према подацима Републичког завода за статистику, у трговини на велико и мало у Новом Саду запослено приближно 18.000 радника.

У великим трговинским ланцима - Идеа, Меркатор С, Макси, Рода, Темпо, Дис, Микромаркет, ради око 70 одсто укупног броја запослених у трговини на велико и мало, док око 30 одсто њих ради у малим трговинским радњама.

Дакле, статистика каже да је за три године број запослених у трговини, практично незнатно повећан, иако је број трговина далеко већи.

Одговор на питање да ли то значи да је у продавницама, у ствари, недовољно радника за обим посла који раде или се радници запошљавају на лизинг или преко студентских задруга или раде без пријаве, веома је тешко дати.

Ради се шест дана недељно

Запослени у трговинама у Новом Саду, а сигурно и у целој Србији, веома често раде дуже од прописаних 40 сати недељно, огромна већина ради шест дана у недељи, при чему дан недељног одмора не користи недељом него током седмице.

Иако је Савез самосталних синдиката Србије, указује Владимир Гвозденовић, тражио од надлежних да се уведи забрана рада недељом и државним празницима, по том питању се није ништа променило.

По речима председника Градског већа Савеза самосталних синдиката Новог Сада Владимира Гвозденовића, веома је тешко прецизно рећи колико је радника у граду запослено у трговини.

Видљиво је да је у Новом Саду више продавница него раније, али колико је то утицало на број оних који у њима раде тешко је рећи, каже Гвозденовић.

Како је даље рекао, запослени у овој бранши, посебно у мањим радњама, нису у прилици да се синдикално организују, синдикалног организовања нема ни у свим трговинским ланцима, па прецизне статистике нема и не може се рећи колико стварно радника ради у трговини.

По његовим речима, у Новом Саду је доста заступљен и рад на црно, као врста додатног прихода доброг броја запослених и у трговини, што није добро ни за оне који то раде, али ни за оне који су запослени у легалним трговинским токовима.

Истовремено, указује Гвозденовић, у многим продавницама готово стално су отворени конкурси за пријем радника.

Флуктуација запослених у трговини је велика, многи веома кратко раде код једног послодавца, а потом, када се укаже прилика, одлазе на неко друго радно место, на сличан посао, али нешто већу зараду. Треба рећи да плате запослених у трговини нису високе, највећи број радника зарађује између 25.000 и 30.000 динара, а немали број прима минималац, што је најчешће у самосталним трговинским радњама. Зато и није чудо што је потреба за радницима у трговини стална.

У нешто бољем положају су само поједина занимања, односно струке које недостају, као што је сада, рецимо, месар, па за оне који имају ову струку потреба велика што утиче и на висину њихових примања, каже Гвозденовић.

Турци и Италијани нам дижу текстилну индустрију

Пише: Љубинка Малешевић

Текстилна индустрија Србије некада је запошљавала преко 250.000 радника. Радило је преко стотину текстилних фабрика, а Србија је ткала, шила и креирала готово за читав свет.

Колекције су припремане и годину дана унапред, а количине се мериле стотинама хиљада артикала. Годишњи извоз је вредео више од пет милијарди долара.

Онда је тај сјај српске текстилне индустрије заменила беда. Санкције, несрећна и криминална приватизација, сива економија, увоз јефтине одеће из Кине, пореска оптерећења, заостала технологија, недостатак стручне радне снаге и штошта друго довеле су дотле да данас махом Турци и Италијани, уз помоћ малобројних домаћих инвеститора, српску девастирану текстилну индустрију враћају на европску и светску сцену. Према подацима Републичког завода за статистику, српска индустрија текстила је прошле године извезла робу у вредности од преко милијарду евра и остварила суфицит од 101,4 милиона. Више од 70 одсто производа је пласирано на тржиште ЕУ, а у последњих неколико година извоз српских текстилаца повећао се око 10 одсто.

Данас у Србији у приватизованим или новоизграђеним фабрикама производи и тридесетак страних компанија. У последње две године највише новца у текстилну индустрију улажу инвеститори из Турске, Италије и Немачке. Секретар Удружења за текстил, кожу и обућу Привредне коморе Србије Милорад Васиљевић напомиње да је само прошле године отворено пет нових текстилних погона у Србији додајући да је Турска засигурно инвеститор број један.

„Дешавања деведесетих година прошлог века су текстилну индустрију довеле на ниже гране, а докрајчила ју је пљачкашка приватизација која је уследила, па смо почетком двехиљадитих имали свега 25.000 запослених односно 10 пута мање неко некад. Та слика се, нарочито у последњих неколико година, поправља и данас у текстилној индустрији има око 60.000 запослених“, указао је Васиљевић.

По његовој оцени узлету текстила допринеле су и фирме у приватном власништву, што је све довело до тога да се текстилна индустрија поново враћа на мапу Србије.

„Текстилна индустрија запошљава женску радну снагу, то је радно интензивна грана и углавном извози. То је спас за мање развијена подручја Србије. И ту углавном долазе инвеститори, мада их има и развијенијим деловима земље. Сомбор је, рецимо, после Лесковца и Новог Пазара, израстао у центар текстилне индустрије. У њему и његовој околини стране фирме запошљавају између 12.000 и 13.000 радника. Оно што забрињава јесте да у текстилној индустрији која се све више развија ускоро нећемо имати довољан број радника, а то је и сада изражено у централној Србији и у Војводини“, објаснио је Васиљевић.

Опоравак текстилне индустрије у Србији је очигледан јер је све више инвеститора управо у овој делатности, као и незапослених који долазе до радних места у текстилним погонима уз додатне обуке и преквалификације, али оно чему се не враћа сјај из блиске прошлости јесте производња текстила. Васиљевић подсећа да је Србија претходних деценија изгубила примарну производу односно производњу тканина и предива, што доприноси да домаће фирме, па и инвеститори који овде отварају погоне, морају то да увозе.

Новопазарски џинс по европским стандардима

У Новом Пазару некад је радило више од 200 мини фабрика уинса и у њима је било запослено више од 5.000 радника, а њихове фармерице и јакне продаване су у целом региону.

Производња уинса у овом граду постоји дуго, али је и она последњих година знатно опала. Ипак и даље добро ради више произвођача тексаса па су они недавно основали и своју асоцијацију Про-Демин. Као асоцијација заједно користе постројење за озонски треман уинса, прво у Србији. Еколошка производња уинса омогућава новопазарским произвођачима да буду конкурентнији на избирљивом светском тржишту.

„Ми данас у Србији немамо производњу тканина, предива и углавном турске фирме које овде долазе отварају погоне конфекције. То јесте запошљавање више радне снаге, али ми без примарне производње имамо проблем зато што домаће фирме увозе материјале и помоћне материјале. Рачунамо да ће се то променити у наредном периоду, јер има наговештаја да ће таква фабрика бити отворена у Параћину, где је некада била чувена штофара “Параћинка”. Турци су препознали и ту могућност да отворе фабрику у примарној производњи. Јесте то скупља инвестиција, али на дужи стазе доноси и више профита“, рекао је Васиљевић.

Отварање текстилних погона настављено је и почетком ове године. Памучни комбинат “Јумко” из Вања недавно је отворио нови погон у Бујановцу где ће се шити униформе за војску и полицију. Турска текстилна компанија “Рингелсан” ће већ крајем априла ове године отворити фабрику у Пожаревцу и њој ће посао добити 300 радника одмах, а у плану је додатних 600. Проблем и за постојеће, али и за будуће, текстилне погоне јесте недостатак радне снаге, јер се млади тешко одлучују за занимање шивача, а некадашњи текстилни радници Србије одавно су у пензији и у позним годинама живота. Осим тога, зараде у текстилној индустрији су међу најнижим и то је један од важних разлога због којег ово занимање није привлачно за младе људе. Према подацима РСЗ просечна прошлогодишња зарада запослених у производњи одевних предмета била је свега 29.825 динара, док је производњи текстила она износила 34.523. Секретар Удружења за текстил, кожу и обућу ПКС Милорад Васиљевић сматра да ће са доласком страних инвеститора не само расти тражња за шивачима и кројачима већ ће расти и њихове зараде.

„Могло би се рећи да је дошло време да се газде отимају о текстилце, што је до недавно било незамисливо. У зависности од дела Србије, плата се креће од 350 до 500 евра. Тако канадска „Магна” у Оцацима производи пресвлаке за аутомобилска седишта и своје раднике плаћа од 45.000 до 60.000 динара, а “Фалке” у Лесковцу око 40.000. И домаће фирме повећавају плате радницима, како не би отишли код конкуренције која више нуди“, рекао је Васиљевић.

Сама чињеница да на тржишту нема довољно шивача и кројача, јер на то указују потребе домаћих и страних фирма које оживљавају српску текстилну индустрију, довела је до потребе да се та недостајућа радна снага што пре обезбеди. Тако је крајем прошле године у 11 градова у Србији започело трогодишње школовање шивача, при чему они теоријска знања стичу у школама, а практична у погонима фабрика које су отворене у Београду, Оуацима, Пријеполу, Сјеници, Ужицу, Нишу, Лесковцу, Чачку, Смедереву, Јагодини и Врању.

У Националној служби за запошљавање у Пожаревцу, на захтев турске текстилне компаније “Рингелсан” ових дана почела је обука радника. У првој фази, у наредна три месеца биће обучено и запослено 300 текстилних радника и то на неодређено време. Слично се планира и у другим српским градовима у којима инвестори отварају или намеравају да погидну текстилне погоне, јер је обучена радна снага услов за покретање производње.

Неће на боловање да не би изгубили посао

Пише: Љубица Петровић

Из страха од губитка посла или драстичног смањења плате, многи запослени не иду на боловање, него раде и када су болесни. На боловање људи пристају тек када се озбиљно уплаше за своје здравље или када у окружењу виде некога озбиљно болесног.

Председница Новог синдиката здравства у Дому здравља “Нови Сад” и потпредседница Новог синдиката здравства Србије др Драгица Јанков - Видачић каже да пацијенти не само што се одричу боловања, већ се и сами лече, а због недостатка новца неретко од доктора траже и јефтине лекове.

„Већина отплаћује кредите, имају задужења на картицама, дозвољене минусе, отплаћују на рате уубенике за децу и друге ствари. Све то неће моћи да плате ако оду на боловање и добију 65 одсто плате, а још док им се одбије топли оброк, добију можда пола плате. То је основни разлог због којег не иду на боловање ни када су болесни“, прича специјалиста медицине рада др Драгица Јанков - Видачић.

Њено дугогодишње искуство у ординацији каже да се људи боје и да ће изгубити посао док су на боловању, да ће неко други доћи на њихово место.

„Чак и када имају високу температуру, инсистирају на томе да иду на посао, те некада тражим да ми потпишу како одбијају боловање. Опасно је да раде у таквом стању, јер могу да заврше са упалом плућа или неком другом озбиљном компликацијом. Ранијих година нико није одбијао боловање, чак се дешавало и да га траже када за то нема здравствених разлога“, каже др Јанков - Видачић.

Како би избегли и лекаре и боловање, често људи одлучују да се сами лече, те узимају аналгетике, антипиретике, пију чајеве са медом, користе босиљак, али се поводе и за рекламама и узимају препарате који се на тај начин нуде.

„Често се дешава да траже лек који је јефтинији, односно где неће платити учешће. Ми који радимо у примарној здравственој заштити знамо цене лекове, али и социјални статус пацијената. Зато гледамо да дамо лек који је што квалитетнији, а да га људи што мање плате. Често се осећам као да радим у продавници, јер знам који је лек скупљи, а који јефтинији. Људима је некада проблем да плате и партиципацију код лекара, што је 50 динара. Али када дају ту 50 динара, па исто толико за сваки рецепт, онда је то много. Витамине, пробиотици и друге препарате некада неће ни да узму“, прича др Видачић и додаје да пацијенти за лекове који нису на “А” листи морају да плате пуну цену, те их одбијају и траже лек који могу да плате, те лекари у таквим ситуацијама траже компромисно решење.

Разлози боловања

„Најчешћи разлог боловања су болести коштано-зглобног система које могу да настану и због физичког оптерећења, али и ту велику улогу има стрес, јер доводи до спазма мускулатуре. Краћа боловања су у сезони респираторних инфекција, а чест разлог боловања су и кардиоваскуларне болести. Најдуже трају боловања због неуролошких стања и депресије, која се лечи од шест, па до 12 месеци“, каже др Драгица Јанков - Видачић.

Пацијенти често питају да ли постоји неки специјални напитака који може да им поправи здравље, али тога нема. Важно је да се људи одмарају када су болесни, јер је и одмор битан фактор у лечењу. Људи су данас преуморни, сви живе под стресом, а то продужава болест. Због обавеза људи немају времена да оду код лекара, не могу да ускладе начин заказивања, своје радно време, те код доктора на крају дођу у одмаклој фази болести и тек када се уплаше за своје здравље.

„Окидач који може да мотивише људе да дођу код лекара је страх за здравље или када виде да је неко из њихове околине болестан, као и када због лошег здравља морају да позову хитну помоћ. Тек тада пристају и на дијагностику и на лечење. Ако се људи не лече, то може да буде погубно. Сада сам имала два случаја менингитиса, а може да дође и до упале срчаног мишића“, наводи др Видачић.

Пацијенти често ни не знају колико су уморни и исцрпљени, а некада то неће себи да признају. Тек касније кажу како су месецима под стресом.

„Многи трпе мобинг на послу, имају притисак послодавца, што се комбинује са породичним проблемима и лошим социјалним статусом. Зато има и много депресивних стања, који захтевају дуготрајно лечење „, каже др Видачић.

Велику улогу у правима радника имају синдикати и др Видачић каже како они не треба да буду разбијени и подељени.

„Само тако ће моћи да заштите раднике, па и оне који су на боловању. Могу да помогну и у случајевима мобинга, захтевима запоменом радног места, малтретирања на послу, стреса који доживљавају, а тај стрес је узрочник многих болести“, закључује др Видачић и додаје како у Европској унији послодавци поштују синдикате, те сматра како би тако требало да буде и код нас.

Зрењанин: Синдикат позвао раднике више фирми да заједнички поднесу тужбу

Радници зрењанинских предузећа која су била у државној или друштвеној својини, а којима је престао радни однос у стечају, могу се од данас, 12. фебруара, јавити надлежнима у Самосталном синдикату у Зрењанину, како би се придружили заједничкој тужби за наплату потраживања.

"Према нашим подацима, то би могли бити радници бивше Фабрике шешира "Бегеј", Фабрике чарапа "Ударник", "Аранжера", "Аутопревоза". Вероватно је да има још предузећа, односно радника у Зрењанину за које ми немамо податке, па смо зато објавили позив свима који мисле да имају право на заостала потраживања да нам се јаве", каже за портал зрењанински.цом председник Већа самосталних синдиката Никола Ковачевић.

У синдикату су већ сређивали документацију за нека зрењанинска предузећа. Последња је Шећерана.